

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KORT ONDERZOEK SPECIAAL BASISONDERWIJS

sbo-school Het Mozaïek

Plaats : Sittard
BRIN nummer : 01DM|C1
Onderzoeksnummer : 283402
Datum onderzoek : 29 juni 2015
Datum vaststelling : 3 september 2015

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	TOEZICHTARRANGEMENT	11

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 29 juni 2015 een onderzoek uitgevoerd op sbo-school Het Mozaïek naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

De inspectie heeft voor sbo-school Het Mozaïek een risicoanalyse uitgevoerd. Uit deze analyse kwam naar voren dat er geen risico's zijn met betrekking tot het niveau van uitstroom van de leerlingen naar het voortgezet onderwijs. Omdat er voor het speciaal basisonderwijs nog geen sprake is van een vastgestelde beoordelingswijze van de opbrengsten, voert de inspectie een beperkt kort onderzoek uit bij de school.

Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

De bevindingen uit het kort onderzoek worden gebruikt om te bezien of het eerder toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd, of tijdens het schoolbezoek heeft klaargelegd. Ook aanvullende vragenlijsten zijn bij de analyse betrokken.
- Gesprekken met de directie en leden van het zorgteam over de kwaliteit van de indicatoren.
- Een eindgesprek met de directie en leden van het zorgteam aan het einde van het schoolbezoek.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: begeleiding en kwaliteitszorg. Tevens deed de inspectie een uitspraak over de eindopbrengsten (indicator 1.1).

Er waren geen conclusies of eigen oordelen uit zelfevaluatie documenten beschikbaar, die voor de inspectie aanleiding zijn geweest om oordelen op één of meer kernindicatoren alleen te verifiëren.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012. Dit document is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 BEVINDINGEN

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	(SBO) De resultaten van de leerlingen aan het eind van de speciale basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					•

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.				•
7.3*	(SBO) De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast.			•	
7.4*	(SBO) De school volgt of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzen.				•

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.				•
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

Het kort onderzoek bevestigt dat het eerder aan de school gegeven basisarrangement gehandhaafd kan blijven. De indruk over de eindopbrengsten op basis van de voorlopige normen is gunstig. De school heeft voor de leerlingen ontwikkelingsperspectieven opgesteld waarmee ze het onderwijsleerproces kan afstemmen op te bereiken doelen en de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Ze evalueert de ontwikkelingsperspectieven en stelt deze zo nodig bij. De kwaliteitszorg heeft een overwegend systematische en cyclische opzet. De hiervoor beschreven kwaliteit is gerealiseerd door een hardwerkend team, met ondersteuning van een zorgteam van interne begeleiders en orthopedagogen, onder aansturing, nu al twee jaar, van de huidige directeur. De ingeslagen weg naar opbrengstgericht onderwijzen en een betere afstemming op de onderwijsbehoeften van de leerlingen heeft men volgehouden. De ontwikkelingen daarin ten opzichte van twee jaar geleden zijn duidelijk waarneembaar.

Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

Toelichting

De Inspectie van het Onderwijs beoordeelt de cognitieve eindresultaten van de school niet, omdat voor het SBO nog geen definitieve normen zijn vastgesteld. Afgezet tegen de voorlopige inspectienormen, valt op dat de school de afgelopen jaren (2013, 2014 en 2015) boven deze normen scoort.

De school heeft ambitieuze doelstellingen, die liggen boven de voorlopige inspectienormen. Een ontwikkelkans voor de school is om bij de eindopbrengsten ook andere onderdelen dan rekenen, spelling, begrijpend en technisch lezen in beeld te brengen, zoals de mondelinge taalvaardigheid, de zaakvakken en leergebied overstijgende kerndoelen.

De wijze waarop de leraren de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen volgen is van goede kwaliteit. Dat gebeurt aan de hand van toetsen, observaties en leerlingengesprekken. De resultaten en bevindingen worden systematisch in individuele dossiers en groepsoverzichten vastgelegd. Driemaal per jaar vinden groepsbesprekingen plaats tussen leraar, intern begeleider en de orthopedagoog. Nieuw in deze systematiek is het eerste gesprek in het begin van het schooljaar waarin de pedagogisch-didactische beginsituatie uitgebreid wordt verkend. Dit om vanaf de eerste schoolweek een optimale afstemming te realiseren tussen de individuele ontwikkelingslijnen en de planning en organisatie van het onderwijs aan de hand van groepsplannen. Ten opzichte van twee jaar geleden is in de opgestelde ontwikkelingsperspectieven nog niet veel veranderd. Ze zijn van voldoende niveau. Alle informatie die wordt vereist, staat er in. Het blijven echter omvangrijke documenten waar de kern en de toelichtingen daarop nog door elkaar staan.

De ontwikkelingsperspectieven zijn leidend in het onderwijsproces. De school heeft op dit punt grote stappen voorwaarts gezet. Voor de vier meest voorkomende uitstroomniveaus heeft de school per toetsmoment minimale vaardigheidsniveaus geformuleerd. Per halfjaar worden de gerealiseerde leerprestaties van de leerlingen vergeleken met het vaardigheidsniveau van het bij hun passend uitstroomniveau. Op groepsniveau zijn daarvan inzichtelijke overzichten beschikbaar. Het merendeel van de leerlingen ontwikkelt zich conform het eigen ontwikkelingsperspectief, al dan niet met extra hulp om binnen de bandbreedte van het perspectief te blijven. De didactische leeftijden van twintig en veertig maanden zijn de momenten waarop afgewogen wordt of het ontwikkelingsperspectief juist is of bijgesteld moet worden. Bijstellen van het perspectief komt sporadisch voor.

Een belangrijke ontwikkeling binnen de kwaliteitszorg is het inzicht dat is verkregen in de onderwijsbehoeften van de leerlingenpopulatie. Dat is een goed inzicht, gebaseerd op bereedeneerde en onderwijsrelevante criteria. De beschrijving geeft duidelijk aan wat de school al realiseert om tegemoet te komen aan die onderwijsbehoeften en waar nog vragen of ontwikkelkansen liggen.

De zelfevaluatie van de leerresultaten op schoolniveau geeft voldoende zicht op de behaalde resultaten, in vergelijking met de eigen normen. Bij enkele leergebieden wordt bij de hogere uitstroomniveaus de eigen norm niet altijd gehaald. De zelfevaluatie kan nog versterkt worden door juist bij dit soort signalen te zoeken naar mogelijke verklaringen en oplossingen binnen het onderwijsproces. Een dergelijke exercitie heeft al wel plaats gevonden voor rekenen en technisch lezen, nog niet voor de overige leergebieden.

De zelfevaluatie van het onderwijsproces is voldoende op gang gekomen. Buiten de tevredenheidsmeting onder management, personeel, ouders en leerlingen in november 2014, onderzoekt de school ook op andere manieren de gerealiseerde kwaliteit. De intern begeleiders leggen onaangekondigde bezoeken af met kijkwijzers rondom didactische instructie en de orthopedagogen rondom het pedagogisch handelen van de leraren. Het afgelopen jaar is vastgesteld dat het eigen doel ten aanzien van de kwaliteit van de instructie bereikt is en de vervolgstappen bij interactie en leerstrategieën gemaakt kunnen worden. De school heeft ook meegedaan met een proef-audit tussen sbo-scholen binnen de stichting. Met de in gang gezette werkwijzen moet de school in staat zijn om zich binnen enkele jaren over haar eigen kwaliteit van het hele onderwijsproces te kunnen verantwoorden.

In het jaarverslag en jaarplan van de schoolontwikkeling is in voldoende mate te lezen welke resultaten de school heeft behaald, met welke verbeteractiviteiten de school bezig is geweest, welke effecten daarmee zijn bereikt en wat de vervolgstappen zijn voor de schoolontwikkeling. In het operationeel jaarplan zijn de verbeteractiviteiten verder uitgewerkt naar thema, doel en tijdpad.

In de verantwoording naar belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit, ligt het accent nu nog voornamelijk op het informeren en minder op de kwaliteitsdialoog. Daar ligt nog een kans. Er zijn wel positieve uitzonderingen hierop bij de proef-audit en de directeur van het samenwerkingsverband.

3 TOEZICHTARRANGEMENT

Kwaliteit

Het onderwijs op sbo-school Het Mozaïek is op de onderzochte onderdelen op orde. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden geen tekortkomingen kent. Om die reden blijft het basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw bekeken wordt of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

De inspectie heeft, na de invoering van de wet passend onderwijs, ook gekeken of de school voldoet aan de aangepaste wettelijke voorschriften over de schoolgids, het schoolplan en het ontwikkelingsperspectief. Daarbij constateert de inspectie dat de school hieraan nog niet voldoet in de schoolgids en in het schoolplan. De inspectie heeft de school verzocht dit bij de eerstkomende uitgaven van deze documenten te herstellen.